

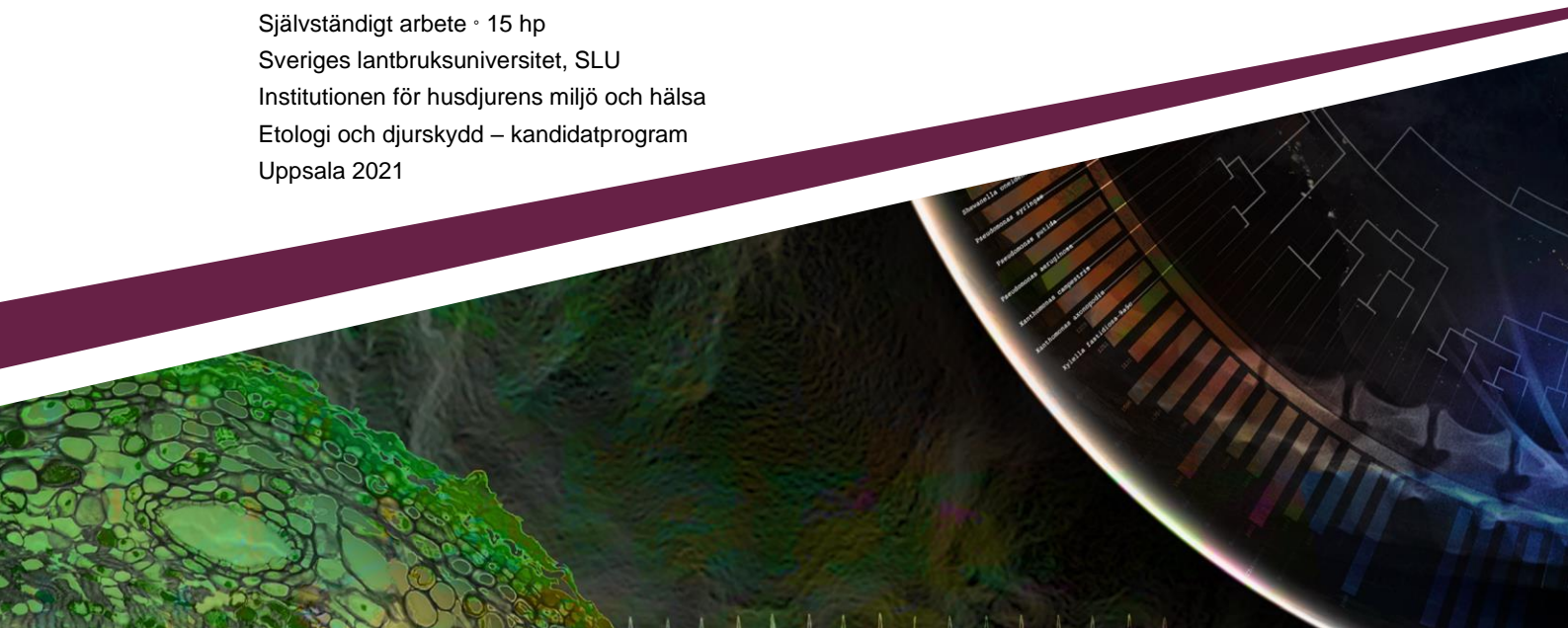
Hur mår minigrisen?

– en enkätstudie om inhysning,
djurskyddslagstiftningen, beteende och
omplacering kopplat till minigrisen som
sällskapsdjur

*How are the miniatur pet pig doing? – A survey about housing, animal
welfare legislation, behavior and rehomed pigs*

Melinda Salestam

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Etologi och djurskydd – kandidatprogram
Uppsala 2021

Hur mår minigrisen – En enkätstudie om inhysning, djurskyddslagstiftningen, beteende och omplacering kopplat till minigrisen som sällskapsdjur

How are the miniature pet pig doing? – A survey about housing, animal welfare legislation, behavior and rehomed miniature pet pigs

Melinda Salestam

Handledare: Jenny Yngvesson, SLU, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Biträdande handledare: Susanne Ekberg, Svenska minigrisföreningen
Examinator: Jens Jung, SLU, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i biologi, G2E
Kurskod: EX0867
Program/utbildning: Etologi och djurskydd – kandidatprogram
Kursansvarigt inst.: Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2021

Nyckelord: Minigris, L80, beteende, djurvälstånd

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Om ni är fler än en person som skrivit arbetet så gäller krysset för alla författare, ni behöver alltså vara överens. Läs om SLU:s publiceringsavtal här: <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Abstract

The available research on miniature pet pigs and their behavior is scarce. This study aims to investigate housing and whether the living conditions of miniature pet pigs is on a par with Swedish animal-welfare legislation. The study has also pinpointed some frequently encountered problems in owning miniature pet pigs, according to the pig/let owners.

The study was conducted by a questionnaire that was sent to miniature pet pig owners, a literature study was conducted and case studies from the Swedish County Administrative Board were investigated.

Results from the survey included 166 miniature pet pigs. Survey results indicated that most of the questioned households followed or housed the animals above the required legal level. However, there were two parts that stood out as concerning: socialization and weaning. 13.5% of the studied miniature pet pigs were housed without physical contact with other pigs and 12.5% were weaned earlier than 10 weeks. For a third of the reported cases, the owners were unaware of at what age the piglets were weaned. The legislation regarding socialization and weaning is unclear, which may result in different interpretation.

A third of the households experienced unwanted behavior to some degree in their miniature pet pigs. The most frequently reported unwanted behavior was aggression towards other pigs (20%), followed by stress or anxiety (10%). Almost a third of the participating households experienced issues regarding claw health with at least one of their pigs. The survey also found that almost 40% of the responding households housed a rehomed pig.

The fact that miniature pet pigs live without a conspecific, are weaned too early from the sow, show aggression and anxiety, have problems with their claws and change home often can lead to negative welfare. Therefore, these topics need to be further examined to gain more knowledge that could potentially increase the welfare for miniature pet pigs.

Keywords: miniature pet pigs, animal welfare, behaviour, legislation

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	6
Figurförteckning.....	7
1. Inledning.....	8
1.1. Bakgrund	8
1.2. Syfte och frågeställningar	9
2. Material och metod.....	10
2.1. Litteratursökning	10
2.2. Enkätstudie	10
2.2.1. Insamling av data.....	10
2.2.2. Datahantering	10
3. Resultat.....	11
3.1. Grisens ursprung och egenskaper	11
3.1.1. Domesticering	11
3.2. Naturliga beteenden	12
3.2.1. Sociala strukturer	12
3.2.2. Bobyggnad, födsel, kultingar och avvänjning	12
3.2.3. Födosök	13
3.3. Avvikande beteenden	14
3.3.1. Stereotyper.....	14
3.3.2. Aggressivitet	15
3.3.3. Önskade beteenden	15
3.4. Välfärd	16
3.5. Minigrishållning.....	18
3.6. Minigrishållningen kontra lagstiftning	19
3.7. Problemområden enligt enkätsvar.....	20
3.8. Föreläggande om sällskap till minigris från Länsstyrelsen	21
4. Diskussion.....	23
4.1. Efterlevnad av djurskyddslagstiftning och välfärd	23
4.2. Klövhälsa	25

4.3.	Oönskade beteenden	26
4.4.	Omplacering	28
4.5.	Metoddiskussion	28
4.5.1.	Styrkor och svagheter i litteratur	29
4.5.2.	Mer forskning	30
5.	Slutsats	31
6.	Populärvetenskaplig sammanfattning	32
	Referenser	34
	Bilaga 1	39
	Bilaga 2	43

Tabellförteckning

Tabell 1.....	17
Tabell 2.....	18
Tabell 3.....	19

Figurförteckning

Figur 1.....	18
Figur 2.....	20
Figur 3.....	21

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Antalet minigrisar som hålls som sällskapsdjur i Sverige har varit okänt. Svenska minigrisföreningen gjorde en estimering under hösten 2020 att det fanns cirka 5000 minigrisar som är rätt märkta och registrerade med SE-nummer. Man misstänker dock att det finns oregistrerade minigrisar, både kultingar och vuxna individer, på uppemot 2000 stycken (S. Ekberg, svenska minigrisföreningen, personligt meddelande, 24 mars 2021). Jämfört med andra djurslag som hålls som sällskapsdjur är minigrisen i förhållande ovanlig. Det finns nästan 300 gånger fler katter och 200 gånger fler hundar i Sverige (Agrida, 2017). Minigrisen härstammar ifrån vildsvinet, *Sus scrofa* (Groenen, 2016) och är inte en särskild ras utan är en benämning på en domesticerad gris som väger mindre än exempelvis grisar som hålls i köttproduktion. När minigris benämns i denna uppsats avses Jordbruksverkets definition; ”Svin av arten *Sus scrofa* som hålls, föds upp, förmedlas eller säljs för sällskap och hobby och som uppnår en vuxenvikt på mindre än 80 kg” (Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd SJVFS2019:15 om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby; saknr L 80).

Forskningen på minigris som sällskapsdjur är bristfällig och vid en sökning på en av de största databaserna för vetenskaplig litteratur på beteende hos minigrisar för sällskap hittades fem artiklar. Av dessa artiklar har en fokus på allmänt beteende hos minigrisar som sällskapsdjur (Tynes, 2001), en har fokus på aggressivitet mot människor (Tynes *et al.*, 2007), en har fokus på hur leksaker förbättrar relationen mellan människa och minigris (Marcet-Rius *et al.*, 2020) medan övriga fokuserar mer på vanliga sjukdomar och riktar in sig veterinärmedicinskt (Marshall *et al.*, 2007; Amalraj *et al.*, 2018). Ingen av artiklarna har gjorts på minigrisar i Sverige.

I artikeln som beskriver beteende går att läsa att minigrisens popularitet har varierat över tid och hade en topp under 90-talet (Tynes, 2001). Författaren pekar också på att många av minigrisköparna hade otillräcklig kunskap när de köpte minigrisen. Många av köparna visste inte hur tunga grisarna skulle bli som vuxna, vilka sociala

behov de har samt vilken miljö grisar trivs i. Denna bild delas av S. Ekberg representant ifrån Svenska minigrisföreningen (personligt meddelande, 9 mars 2021).

Om en köpare inte har tillräcklig kunskap om djuret denne införskaffar kan det leda till ohälsa och oönskade beteende hos djuret och besvikelse för ägaren (Tynes, 2001). I artikeln som undersökte hur vanligt det var att minigrisar visade aggressivitet mot människor blev svaret att 64 procent av minigrisarna hade visat något sådant beteende (Tynes *et al.*, 2007). Författarna såg ett signifikant samband mellan ensamgrisar och aggression mot människor, men misstänkte också att avvänjning i tidig ålder kan leda till detta. Resultat om tidig avvänjning påverkades antagligen att en andel av studieobjekten hade en okänd avvänjningsålder och därmed uteslöts i studien.

I Sverige ska minigrisar som sällskapsdjur hållas enligt rådande djurskyddslagstiftning, vilken bland annat omfattar avvänjningsålder och sällskap (L80). Djurskyddslagen (2018:1192) ger grundförutsättningar för hur djur ska hållas och föreskrifterna regleras en mer detaljerad nivå. Hur minigrisar ska hållas framgår i L80 15 kap. 1–14 §§. Denna studie avser att undersöka hur minigrisar hålls i Sverige idag, om lagstiftningen efterlevs samt att ta reda på vilka typer av oönskade problem och problembeteende hos minigrisen som upplevs av ägaren.

1.2. Syfte och frågeställningar

Syftet med detta kandidatarbete är att undersöka under vilka förhållanden svenska minigrisar lever samt vilka problemområden ägare av minigrisar upplever.

- Hur hålls minigrisen som sällskapsdjur i Sverige?
- Hur väl efterlevs djurskyddslagstiftning?
- Vilka är de vanligaste problemområden inom beteende och klövhälsa kopplade till minigrishållningen?

2. Material och metod

2.1. Litteratursökning

En litteraturöversikt gjordes för att komplettera enkätstudien. Sökmotorerna som användes var Web of Science och Google Scholar. Sökorden som användes var; *pig, miniature pig, domestication, feral, stereotypes, behavio**, *claw* och *animal welfare*. Olika kombinationer av dessa sökord användes för att få fram relevanta vetenskapliga artiklar. Artiklar där inte fulltext var tillgänglig sorterades bort, likaså artiklar som inte var skrivna på svenska eller engelska. Även uppgifter ifrån Svenska Minigrisföreningen, djurskyddslagstiftning, Jordbruksverkets hemsida samt två böcker har använts.

Även en sökning på orden *gris, sällskap* och *domar* gjordes i JP Infonet, vilket är en websida för bland annat juridisk information. Sökningen gav sex resultat varav tre bedömdes relevanta och begärdes ut av respektive myndighet.

2.2. Enkätstudie

2.2.1. Insamling av data

En webbaserad enkät spreds i Facebookgrupperna ”Minigris liv” och ”Minigrisar”. Enkäten var öppen mellan 2021-03-29 och 2021-04-11. Enkäten innehöll 18 frågor om minigrisens inhysning, tillgång till utomhusyta, sällskap, berikning, avvänjning och avvikande beteenden. Frågorna ställdes utifrån välfärds perspektiv som framkommit i litteratursökningen samt utifrån L80. Enkäten hittas i Bilaga 1.

2.2.2. Datahantering

Enkätsvaren erhålls som en rapport ifrån enkätföretaget Netigate. Utifrån denna rapport bearbetades resultaten i Excel. Fritextsvaren delades upp i olika kategorier för att lättare kunna bearbeta dessa.

3. Resultat

Nedan följer resultaten från litteraturgenomgången, enkätsvaren och informationen ifrån sökningen i JP Infonet.

3.1. Grisens ursprung och egenskaper

3.1.1. Domesticering

Alla tamgrisar människan håller idag har domesticerats ifrån vildsvinet (Groenen, 2016). Vildsvin är duktiga på att anpassa sig till olika habitat och finns därför spridda över stora delar av världen (Groenen, 2016). Man tror att domesticeringen började för cirka 9 000 – 10 000 år sedan i samband med att människor började gå ifrån samlare och jägare till att börja med jordbruk (Groenen, 2016). Gensekvensering visar också att domesticeringsprocessen har skett både i nuvarande Kina och Turkiet oberoende av varandra (Groenen, 2016). Samma författare skriver att det finns tre olika huvudlinjer av tamgrisar; kinesisk, indisk och europeisk, vilka alla är närmare släkt med vildsvinet än med varandra. Vildsvinet och tamgrisen kan fortfarande föröka sig med varandra vilket har lett till att det har blandats in gener från vildsvinet till tamgrisen och vice versa genom åren (Groenen, 2016).

Genom att studera ferala grisar samt korsningar mellan tamgris och vildsvin har man sett att inget beteende försvunnit under domesticeringen från vildsvin till tamgris (Gustavsson *et al.*, 1999). Beteenden såsom böka, födosöka och bobyggande inför grisning utförs i lika stor grad av tamgrisar som av vildsvin om de får chansen (Gustavsson *et al.*, 1999). Däremot har urval för vilka typer av funktioner som är viktiga förändrats med tiden. Exempelvis är det inte lika viktigt för en tamgris att kunna fly från ett hot såsom ett rovdjur som det för ett vildsvin (Spinka, 2017). Vilka egenskaper som har selekterats för har förändrats över tid. De senaste 100 åren har tamgrisen bland annat blivit en bättre foderomvandlare och får större kullar till följd av avelsarbete inom köttindustrin (Spinka, 2017). Innan medeltiden var tamgrisen mindre än vildsvinet och hade större andel fett än vad den har idag (Spinka, 2017). Som sällskapsgrisar har egenskaper som liten

storlek varit viktigt (Tynes, 2001) och både sällskapsgrisar och grisar inom köttindustrin är båda mindre aktiva och aggressiva än vildsvinet (Spinka, 2017).

3.2. Naturliga beteenden

Som nämndes i avsnitt 2.1 så har inga beteenden försvunnit under domesticeringsprocessen, därför har forskare ofta tittat på hur vildsvin och ferala grisar för att förstå olika beteenden och sociala band. Nedan följer några viktiga naturliga beteenden, vilka ofta har studerats i vilda eller semivilda förhållanden.

3.2.1. Sociala strukturer

Podgórski *et al.* (2014) studerade sociala strukturer hos vildsvin i Polen. Studien visade att vildsvinen ofta lever i relativt stabila grupper som består av några suggor och deras avkommor. Vidare såg forskarna att avkommorna levde tillsammans med mamman till nästa parningssäsong upp till två år då galtar ofta lämnar gruppen och döttrarna stannar kvar. Unga galtar lever vanligtvis tillsammans i så kallade ungarlsgrupper, men när de blir lite äldre är det vanligt att de lever solitärt eller i utkanten av grupper med suggor (Podgórski *et al.*, 2014). När suggorna går i brunst ansluter galtar till gruppen för att försöka para sig (Podgórski *et al.*, 2014).

Focardi *et al.* (2015) kallar de sociala strukturerna mellan vildsvin dynamisk och komplexa och beskriver att det utvecklas starka och ofta livslånga band mellan mor och dotter. Studien visade också att samarbete mellan individer förekommer och att olika grupper överlappar varandras geografiska områden. Hur stora områden vildsvinen rörde sig på beror till stor del på hur tillgången till föda är (Focardi *et al.*, 2015). Man såg också att om tillgången till föda var god kunde grupper slås samman med varandra. Ytterligare intressanta resultat ifrån studien var att man såg att hanar både unga och äldre var mer riskbenägna att hitta föda på okända platser än vad grupperna med suggorna var.

3.2.2. Bobyggande, födsel, kultingar och avvänjning

Suggan skapar ett band till sina kultingar genom att isolera sig från resten av flocken innan grisningen (Jensen & Recen, 1989). Hon bygger ett väl utformat bo, ofta placerat på en mycket noga utvald och skyddad plats, där hon grisar och vilken kultingarna kan vara skyddade den första tiden (Jensen & Recen, 1989). Kultingarna utformar en spenordning där varje kultning har sin egen spene och juverdel (Jensen, 1997). Digivningen är ett samarbete mellan kultingarna och suggan och skapas genom kommunikation dem emellan (Jensen & Recen, 1989).

Efter en till två veckor tar suggan med kulingarna till resten av flocken. Suggans kulingar söker kontakt med andra grisar i flocken för att på så vis lära känna övriga medlemmar och skapa sociala strukturer (Jensen, 1997). Jensen och Recen (1989) undersökte avvänjningsmönster hos frigående tamgrisar. De såg att avvänjning mellan suggan och hennes avkommor sker stegvis. Den börjar redan de första veckorna i smågrisarnas liv och avslutas mellan 13–25 veckor. Jensen och Recens (1989) studie visade att antalet digivningar minskade och att suggan började avbryta digivningarna mer frekvent redan efter en vecka, samma resultat har Boe (1993) fått i sin studie om avvänjning.

Vildsvin och ferala suggor lär sina kulingar att böka och födosöka direkt efter födseln (Algers, 1989). Efter drygt en månad äter kulingarna övervägande fast föda samtidigt som digivningen ifrån suggan minskar. När digivningen helt upphör är avvänjningen klar (Jensen & Recen, 1989). Då har kulingarna gått ifrån att äta flytande föda till att klara sig och hitta fast föda, suggan och resten av gruppen har också lärt smågrisarna att kommunicera och samspela med andra grisar (Jensen & Recen, 1989).

Bobyggande verkar vara en viktig kunskap för grisen eftersom bon även byggs för att vila eller sova i (Mayer *et al.*, 2002). Ehrenkrona (2020) fann att en majoritet av växande grisar utförde beteenden som tolkades som bobyggande innan de vilade. Bon byggs troligtvis för att skydda mot rovdjur, väder och temperaturskillnader (Wischner *et al.*, 2009).

3.2.3. Födosök

Grisar hittar mat och undersöker sin omgivning genom att lukta, bita, böka och tugga på olika ting som de hittar. Detta är ett sätt för dem att bekanta sig med sin miljö och upptäcka olika resurser som finns (Studnitz *et al.*, 2007). Författarna menar att böka är mycket viktigt för grisar att få utföra. Jensen och Toates (1993) har samtidigt en teori om att beteendebehov är komplexa. Undersökande beteenden som inte innehåller bökning kan vara lika viktigt eller uppnå samma mål för grisarna. Stolba och Wood-Gush (1989) studerade 13 olika grupper av grisar bestående av en galt, fyra suggor, en ung galt och en gylta under 3,5 år. Grisarna var i en större inhägnad som skulle efterlikna en miljö som vildsvin lever i. Resultatet ifrån studien var att 75% av tiden grisar är aktiva så utför de födosökande och undersökande beteenden fördelat på 31% betande, 23% nosande/undersökande och 21% bökning.

3.3. Avvikande beteenden

Onormala beteenden och stereotypier är vanligast hos djurparksdjur, laboratoriedjur och produktionsdjur men förekommer även hos sällskapsdjur (Latham & Mason, 2010). Att grisar biter på varandras öron och svansar är ett väldokumenterat problem och kopplas bland annat ihop med att de har för lite sysselsättning och förekommer inom slaktgrisproduktion (Jensen, 1993, Wallgren *et al.*, 2018).

3.3.1. Stereotypier

Stereotypier kan uppstå när ett djur inte får möjlighet att utföra beteenden som den är starkt motiverad att göra (Mason, 1991). Vidare menar författaren att stereotypier har ett samband med när djuret känner stress, frustration eller saknar kontroll över sin situation. Latham och Mason (2010) skriver att anledningen till att stereotypier uppkommer är komplex och ofta går det inte peka på bara en orsak. Man tror att ett djur som utför stereotypa beteenden gör det för att hantera sin stress (Mason *et al.*, 2007).

Det finns orsaker som kan öka risken för att ett djur utvecklar stereotypier. Latham och Mason (2010) menar att en risk är för tidig avvänjning hos däggdjur. Författarna skriver att ju tidigare djuret avvänjs ifrån modern desto större risk är det att djuret utvecklar stereotypier. En annan risk tycks vara ärftlighet. Detta har setts i studier av bland annat Schwaibold och Pillay (2001) där de undersökt avkommor till mödrar som har stereotypiskt beteende. Avkommorna fick växa upp tillsammans med individer som inte visade något avvikande beteende, men utvecklade i högre grad stereotypier än avkommor till mödrar som inte hade avvikande beteenden.

Stereotypier hos produktionsgrisar finns det mycket studier på. Mason (1991) skriver att grisar har flera stereotypier kopplat till födointag och karga miljöer där det inte finns något att undersöka eller böka i. Stereotypierna kan visa sig som tungrollning, rörtuggning och att grisen tuggar i luften (Mason, 1991). Hos tidigt avvanda kultingar är bukmassage vanligt (Li & Gonyou, 2002). Med bukmassage menas när kultingar suger, slickar eller bökar på varandras magar och risken med detta är att det lätt uppkommer sår som blir infekterade (Li & Gonyou, 2002).

Stereotypier och avvikande repetitiva beteenden ska förebyggas för att djuret ska anses ha en bra välfärd (Mason, 2007). När beteendena väl har uppstått är det svårt bli av med dem (Latham & Mason, 2010).

3.3.2. Aggressivitet

Aggressivitet hos grisar kan ha olika orsaker. Stolba och Wood-Gush (1989) såg framför allt aggressiva beteenden hos gris som levde i hägn i samband med utfodring. Aggressivitet har också visat sig vara vanligare när grisar lever i miljöer utan berikning (O'Connell & Beattie, 1999) samt i stora grupper (Fraser & Rushen, 1987). Jensen (1982) menar att i stabila grupper uppnås en social dominansordning som sänker aggressivitetsnivån. En teori varför aggressivitet och slagsmål är vanligare bland tamgrisar än hos vildsvin är att tamgrisarna ofta har svårt att hålla distans till varandra (Fraser & Rushen, 1987).

I en studie av Jensen (1994) undersöktes om ålder på smågrisar och om en berikning innan ett möte med en främmande gris kunde avgöra om grisarna skulle slåss med varandra eller inte. Inget av detta verkade ha något samband om grisarna hamnade i slagsmål eller ej. Däremot slogs grisarna olika mycket och olika länge beroende på ålder, grisar som var 9 veckor slogs mer och längre än grisar som var 1 vecka gamla när de träffade en främmande gris. Jensen (1993) menar också att när nya grisar träffas slåss de oftare av rädsla än av att göra upp någon slags hierarki. I naturliga förhållanden skulle nya individer oftast jagas bort då de innebär konkurrens eller hot mot gruppen.

Det finns en studie som behandlar minigrisars aggression gentemot människor. Resultatet av denna studie visade att 64 % av minigrisarna hade bitit, huggit efter eller morrat på människor minst en gång och 31 % gjorde det oftare än en gång i månaden (Tynes *et al.*, 2007). Forskarna hittade inga signifikanta kopplingar till aggressivitet mot människor mellan varken kön, avvänjningsålder eller kastrering. Däremot hittades ett omvänt förhållande till aggressivitet i hushåll där flera minigrisar hölls. Minigrisar som levde med minst en artfrände visade mindre aggressivitet mot människor än de som levde som ensamgrisar (Tynes *et al.*, 2007).

3.3.3. Oönskade beteenden

När minigrisar hålls inomhus kan det leda till ett de förstör väggar och inredning (Tynes, 2001). Enligt författaren beror detta på att det är så minigrisarna får utlopp för sitt födosökande beteende och bökande vilka de är starkt motiverade för att göra. Ytterligare problemområde med att hålla minigris inomhus är att förstå grisens behov av sovplats, matplats och gödselplats. Enligt Tynes (2001) har många ägare köpt minigrisen i tron av att de är väldigt renliga och har högt ställda krav på grisen när den flyttar hem. De tror att de kan träna den som en hundvalp. Tynes (2001) menar att grisar är renliga men att grisar inte vill gödsla på en plats i närheten av där de äter och sover.

Som skrivits i avsnitt 2.3.3 så är födosökande och undersökande beteenden inklusive bökning något minigrisar är starkt motiverade till att göra. Tynes (2001) skriver att kunskapen bland förstagångsköpare av minigris är låg och att detta kan orsaka konflikt mellan hur ägaren trodde det skulle vara att äga en minigris och hur det faktiskt blev. I USA, vilken Tynes artikel är ifrån, sätts ofta en ring i minigrisens nos för att förhindra minigrisen från att böka. Detta är inte lagligt i Sverige enligt 15 kap. 3 § L 80 och enligt S. Ekberg (personligt meddelande, 13 mars 2021) är detta inget som förekommer i någon betydande utsträckning i Sverige. Tynes (2001) skriver att om inte grisar får utlopp för dessa undersökande beteenden kan det leda till att grisarna blir inaktiva, överviktiga och aggressiva.

3.4. Välfärd

Djurvälfärd kan beskrivas och definieras på många olika sätt. För att kunna bedöma ett djurs välfärd är det därför viktigt att veta hur den kan mätas och uppskattas. I en artikel ifrån 2016 argumenterar Mellor för att frånga de fem friheterna, vilken är en av den mest välkända välfärdsdefinitionen, för att i stället övergå till ”ett liv värt att leva” för att mäta välfärd hos djur. De fem friheterna togs fram av Farm Animal Welfare Council (FAWC) och är kortfattat frihet ifrån hunger och törst, obehag, smärta skada och sjukdom, rädsla och oro samt frihet att utföra naturliga beteenden (Brambell Committee, 1965). Mellor (2016) menar att de fem friheterna är ideal vilka inte går att uppnå. Green och Mellor (2011) har därför vidareutvecklat en skattningstabell vilken framgår i tabell 1. Skattningsmodellen har utvecklats ifrån humansidan (Scott *et al.*, 2007) och FAWC har anpassat den till djurvälfärd.

Tabell 1 Fritt översatt tabell över de olika kategorierna i skattningsmodellen för "livskvalitet" (efter Mellor, 2016)

Kategori	Förklaring
Ett gott liv	Balansen mellan betydande positiva och negativa upplevelser är starkt positiv. Detta uppnås genom att råd om bästa praxis efterföljs samt att djurens erbjuds en levnadsstandard långt över minimikraven för djurskyddslagarna.
Ett liv värt att leva	Balansen mellan betydande positiva och negativa upplevelser är huvudsakligen positiv. Detta uppnås genom minimikraven i djurskyddslagar uppfylls fullständigt samt att vissa positiva aspekter ur djurvälstånd utförs.
Balanserat/Neutralt	De positiva och negativa upplevelserna tar ut varandra.
Ett liv värt att undvika	Balansen mellan betydande positiva och negativa upplevelser är huvudsakligen negativ. Men detta kan snabbt åtgärdas genom exempelvis veterinärbehandling eller förändring av djurhållningen.
Ett liv som inte är värt att leva	Balansen mellan betydande positiva och negativa upplevelser är starkt negativ. Detta kan inte åtgärdas snabbt och den mest humana utvägen är avlivning.

För att veta i vilken kategori djuret hamnar är det nödvändigt att veta hur välfärd och positiva känslor bedöms. Keeling och Jensen (2017) menar att avsaknaden av problembeteenden och stressrelaterade beteenden inte är tecken på god välfärd. I stället används indirekta metoder såsom beteendestudier och fysiologiska mätningar för att mäta djurs välfärd (Keeling och Jensen, 2017). Samma författare skriver att det kan vara bra att kombinera dessa sätt för att få en bra helhetsbild, men det är en svårighet att veta hur de olika faktorerna ska vikts för att få en bild av vad djuret upplever. Green & Mellor (2011) lyfter ytterligare en svårighet, de menar att det är svårt att göra objektiva bedömningar och för att mäta välfärd. Ett visst mått av subjektiva bedömningar och tolkningar kommer alltid att finnas. För att undgå detta problem argumenterar Hall *et al.* (2018) i en studie om hästar att det finns ett stort behov för att ta fram validerade metoder att mäta hästars känslor och på så sätt göra en bedömning av hästens välfärd. Författarna menar att dessa metoder kommer kunna hjälpa till att bedöma om hästarna har ett gott liv och inte bara ett liv värt att leva. Sådana här validerade metoder bör kunna utvecklas även för grisar.

3.5. Minigrishållning

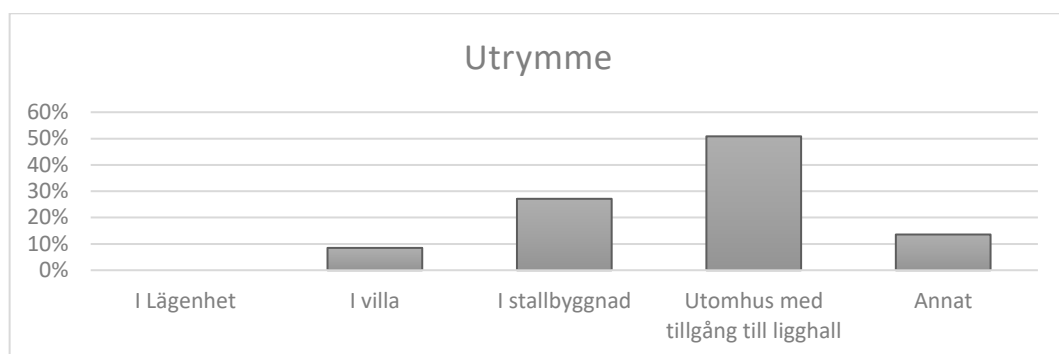
Enkäten fick 74 svar varav 59 slutfördes. I de 59 hushållen hölls totalt 166 minigrisar. I tabell 2 ses köns fördelning. De var jämnt fördelade med 52 % suggor/gyltor och 48 % galtar. Större skillnad var det på andelen som var kastrerade. I gruppen suggor/gyltor var 7 % kastrerade medan i galtgruppen var 84 % kastrerade, vilket är 12 gånger fler än suggorna/gyltorna. I tabell 2 går också läsa att sex av hushållen hade en ensam minigris, varav två var suggor/gyltor och fyra var galtar. Cirka 90 % av hushållen hade mer än en minigris. Medeltalet av antal minigrisar var 2,8 per hushåll och medianen var 2 per hushåll. Spridningen av antalet minigrisar var mellan 1 minigris upp till 22 minigrisar per hushåll.

Tabell 2. Tabellen visar totala antalet minigrisar i studien, hur många av dessa som var kastrerade och hur många som levde som ensam gris fördelat på kön.

	Suggor/gyltor	Galtar
Minigrisar (antal/%)	87/52	79/48
Varav kastrerade (antal/%)	6/8	66/92
Ensamgris i hushållet (antal)	2	4

Åldern för hon- och handjur var relativt lika i undersökningen. För galtarna var medelåldern 3 år och för suggorna/gyltorna något högre på 3,2 år. Medianen var samma för båda könen; 2 år. Spridningen för suggorna/gyltorna var 0 till 14 år och för galtarna var spridningen mellan 0 och 12 år.

Minigrisar hålls framför allt utomhus med tillgång till ligghall, vilket framkommer i figur 1. I åtta av fallen svarade hushållen "annat". I fritextsvaren svarade hushållen att de då bodde i en kombination av dessa. Exempelvis i stallbyggnad under natten men utomhus med ligghall under dagen, alternativt att de bodde i en stallbyggnad under kallare årstider och utomhus under varmare årstider.

Figur 1. Diagram över fördelning av minigrisar i olika inhysningssystem..

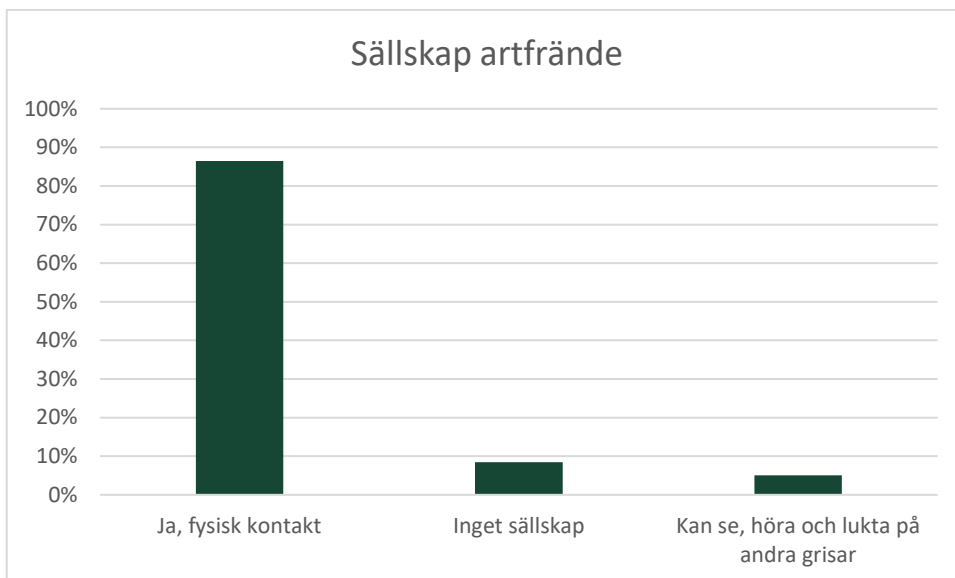
3.6. Minigrishållningen kontra lagstiftning

En del av enkäten syftade till att få svar på om minigrisar hålls i enlighet med gällande lagstiftning. Djurskyddslagsbestämmelserna som i detalj rör minigris återfinns i bilaga 2. Frågorna ställdes för att få svar på om paragraferna i 15 kap. i L80 följdes. I tabell 3 återfinns i största delen av resultatet. Vad gäller frågan om avvänjningen saknas det svar om 19 minigrisar, så den siffran är baserad på 147 individer. Till paragraf 11 om bobyggande innan grisning var det 85 procent (50 hushåll) som svarade att de inte bedriver avel, därför kommer inte totalsiffran upp i 100 procent på den raden.

Tabell 3. Tabellen beskriver hur enkätsvaren föll ut i förhållande till paragrafer kopplat till minigris i L80. Siffrorna är i procent. *Det kan vara acceptabelt att hålla minigrisar ensamma enligt L80 om den mänskliga kontakten tillgodoser grisens sociala behov **Avvänjningstid står som allmänt råd

Paragraf	Förklaring	Förhållande till lagstiftning				
		Under	I nivå	Över	Vet ej	Övrigt
1§	Socialt	13,5*	86,5	-	0	
2§	Avvänjning	12**	22	39	27	Saknar svar om 19 individer (11%)
4§	Inspektion av klövar	5	95	-	0	
6§	Halkfritt golv	3,5	96,5	-	0	
7§	Storlek på utrymme	5	45	50	0	
9§	Tillgång till att böka	0	100	-	0	
9§	Tillgång till halm/hö/strö	2	98	-	0	
11§	Bygga bo till grisning	2,5	12,5	-	0	85 % bedriver ej avel
12§	Utomhusvistelse	0	3	97	0	

15 kap.1 § L80 behandlar socialisering. Där går läsa att minigrisar ska hållas i grupp eller par, men det är okej att hålla grisar ensamma om tillräcklig mänsklig kontakt tillgodoses. Hur svaren i enkäten föll ut ses i figur 2 Av hushållen svarade 8,5 procent att minigrisar hölls ensamma och 5 procent svarade att minigrisar hölls ensamma men kunde se, höra och lukta på andra minigrisar. Övriga höll sina minigrisar i grupp eller par. Inga uppföljande frågor ställdes till de hushåll som höll grisar ensamma eller utan fysiskt sällskap. Och därför går det inte säga om lagstiftningen följs eller inte vad gäller om minigrisarna får tillräcklig kontakt med människor för att tillgodose deras sociala behov.

Figur 2 Diagrammet visar vilket sällskap av artfränder minigrisar får i sina hem.

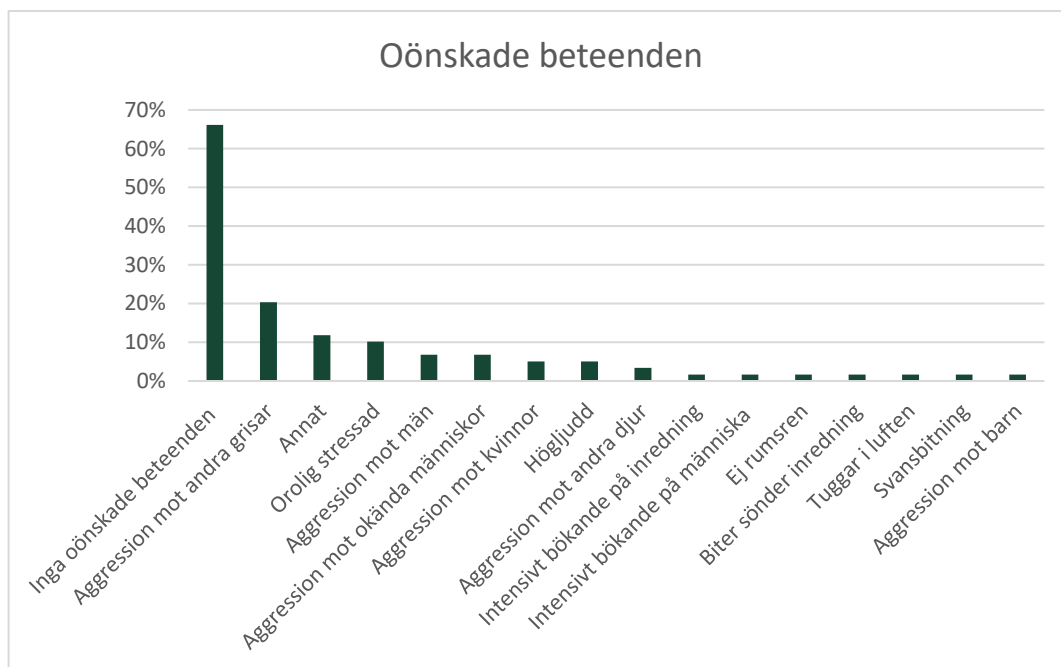
3.7. Problemområden enligt enkätsvar

I enkäten ställdes frågor om upplevda problem med klövvård, problem innan kastrering samt beteende och omplacering. Av hushållen var det 30,5 procent som upplevde problem vid klövvård. Till denna fråga hörde ett fritextsvar till hushållen som upplevde problem. 17 fritextsvar kom in och delades upp i sex kategorier; det är svårt att klippa på grund av att minigrisen är skygg (4), växer fel (4), växer fel på grund av felaktig benställning (3), sprickor i klövarna (3), och att klövarna växer för fort (2), växer fel på grund av att de ej verkades rätt i förra hemmet (1).

Kastrering hade gjorts på grund av att galten visade aggressivt beteende hos 3,5 procent av hushållen. Och i dessa fall tycker hushållen att kastreringen har avhjälpt det oönskade beteendet. Inget av hushållen har kastrerat någon sugga på grund av aggressivt beteende eller problem vid brunst. 10 procent har kastrerat en minigris på grund av annan orsak. Det kom in fem fritextsvar om *annan anledning*. Dessa var att undvika inavel (2), förhindra dräktighet (1), på grund av doften (1) och undvika framtida beteende problem (1).

Svaren som gällde oönskade beteende återfinns i figur 4. I en tredjedel av hushållen hade upplevt något oönskat beteende. Bland de hushåll som upplevt oönskade beteenden var aggression mot andra grisar vanligast på drygt 20 procent. Dessa var följt av annat, att grisen var orolig eller stressad och att minigrisen visar aggression

män, främmande människor och kvinnor. I fritextsvaren för *annat* finns ingen trend i svaren och därför var det svårt att kategorisera dem.

Figur 3 Diagrammet visar om hushållen upplevt några önskade beteenden. Hushållen kunde ange flera svar på frågan.

När det kommer till frågan om omplaceringar har 39 procent av hushållen tagit emot minst en minigris som omplacering. Och 5 procent av hushållen har omplacerat minst en minigris. Till frågan kunde hushållen svara på varför det skett en omplacering i fritextsvar. Det kom in 13 svar, där några av svaren innehöll flera anledningar. Dessa delades upp i 5 kategorier; förra ägaren kunde ej ha dem kvar av olika anledningar (5), på grund av vanvård (4), på grund av att minigrisarna var destruktiva i förra hemmet (2), på grund av aggressivitet/otrygghet (2), på grund av att de blev ensamma när dess partner/kompis dog (1).

3.8. Föreläggande om sällskap till minigris från Länsstyrelsen

Infonet gav tre träffar avsaknad av sällskap av artfrände hos minigris. Två av dessa har kunnat begäras ut. Det första föreläggandet är utfärdat av Länsstyrelsen i Östergötland och gäller en minigris som bodde ensam i en box i ett stall (282-10039-2017). Ägaren av minigrisen föreläggs att minigrisen skulle få sällskap av minst en annan artfrände. Sällskap av andra djurarter ansågs ej uppfylla

djurskyddsbestämmelserna. Det andra föreläggandet har lett till en fällande dom i förvaltningsrätten (Förvaltningsrätten i Göteborg dom 2017-04-28 i mål nummer 10076–16). Minigrisen bodde även här i en stallbyggnad på dagarna och kunde få sova inomhus i hallen på nätterna. Länsstyrelsen ansåg dock inte att detta räckte som sällskap åt minigrisen. Förvaltningsdomstolen gick på Länsstyrelsens linje.

4. Diskussion

I följande kapitel diskuteras först hållning av minigrisen och om denna lever upp till djurskyddslagstiftningen. Därefter diskuteras problem hushållen upplevde med klövhälsa, beteende och omplacering. Detta kopplas också ihop med välfärdsdefinitionen som nämndes i kapitel 2. Sist i kapitlet återfinns en diskussion kring metodval, litteratur och fortsatt forskning.

4.1. Efterlevnad av djurskyddslagstiftning och välfärd

Djurskyddslagstiftningen efterföljdes i de flesta fall enligt enkätsvaren. Det var två paragrafer där lagstiftningen inte följdes i lika hög grad, varav den första är 1 § som handlar om minigrisens sociala behov. I lagtexten går att läsa att minigrisar ska hållas i par eller grupp, men det gäller ej om deras sociala behov kan tillgodoses av mänsklig kontakt. Eftersom inga följdfrågor ställdes om hur mycket sällskap minigrisarna som levde som ensamgrisar fick av människor är det inte möjligt att svara på om lagstiftningen följdes eller inte. Vad ”tillräcklig kontakt med människor” är också en bedömningsfråga. De flesta minigrisar bodde i antingen i en stallbyggnad eller utomhus i ett hägn då kan det vara svårare att tillgodose tillräckligt mänsklig kontakt. Det borde vara lättare att tillgodose social kontakt om minigrisen bor i villa tillsammans med familjen, å andra sidan kan det vara svårt att leva upp till lagstiftningen vad gäller strö och tillgång till att böka då.

I litteraturstudien framkom det att vildsvin och ferala grisar lever i flockar när de får chansen (Jensen, 1993; Podgórski *et al.*, 2014; Focardi *et al.*, 2015). Även galtar levde ett par år med flocken och senare i ungarlsgrupper för att ännu senare leva i utkanten av suggruppen (Podgórski *et al.*, 2014; Focardi *et al.*, 2015). Preferensen för att leva med en artfrände verkar därför vara stark. Och det är att föredra att låta sin minigris leva med minst en annan minigris när så är möjligt. De få förelägganden ifrån Länsstyrelsen som har utfärdats kopplat till sällskap och minigris tyder på att det behövs många timmar sällskap av människor för att kravet ska vara uppfyllt, och minigrisen ska även ha möjlighet till sällskap under natten. I ett av föreläggandena hade minigrisen sällskap av andra djur i stallet men enligt Länsstyrelsen räckte inte detta sällskap utan minigrisen behövde sällskap av minst en artfrände.

Den andra paragrafen där djurskyddslagstiftningen inte följdes i lika hög grad var 2 § som behandlar avvänjning. Den stack ut på grund av två anledningar, den första är att det var det var 12 procent av minigrisarna som avvandades innan 10 veckor. Den andra anledningen är att det var ett stort antal minigrisar som hushållen inte visste vilken vecka de avvandades i. Det var 27 procent som svarade att de inte visste vilken vecka som minigrisarna blev avvanda vid och det var 11 procent som det saknades svar för. En möjlig anledning till denna höga siffra av osäkerhet kan höra ihop med hur många minigrisar som har omplacerats. Omplacering tas upp senare i diskussionen.

Enligt L80 15 kap. 2§ ska kultingen gå med sin mor så länge denne behöver hennes mjölk och omvårdnad. Att avvänjning inte ska ske innan tio veckor är ett allmänt råd och står inte i huvudparagrafen. Det är därför inte ett lagbrott att avvänja minigrisen innan tio veckor, om paragraf-intentionen uppfylls. Det är dock en rekommendation att minigrisen får gå med sin mor under minst 10 veckor. Om man tittar på hur det ser ut hos vildsvin och ferala grisar avvänjs dessa först efter 12–25 veckor (Jensen & Recen, 1989). Inom svensk konventionell grisproduktion får grisar avvänjas vid fyra veckor (vid tre veckor i undantagsfall) enligt 3 kap. 2 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m.; saknr L106. Här visar forskningen att riskerna för onormalt beteende, till exempel stereotypier ökar med tidig avvänjning (Straw & Bartlett, 2001; Li & Gonyou 2002).

Djurhållningen i övrigt låg hos de flesta av hushållen i nivå med lagstiftningen eller över. Men några hushåll var under lagstiftningsnivån. Dessa handlade om utrymmeskrav, klövvård, halkfria ytor, tillgång till strömmaterial och bomaterial. Som mest var det tre hushåll som inte levde upp till dessa krav. Alla hushållen följde kraven om utomhusvistelse och om att låta minigrisen böka. Inga uppföljningsfrågor ställdes hur många timmar om dygnet de fick vara ute. Däremot fick de flesta grisarna gå ute fritt på tomten eller i hägn samt vara ute större delen av året och inte bara sommarmånaderna vilket är lagkravet. Att vara utomhus och böka är ett viktigt beteende för grisar (Gustavsson *et al.*, 1999) så det är positivt för deras välfärd.

Ur ett välfärdsperspektiv levde större delen av minigrisarna i studien troligtvis i kategorin ”ett liv värt att leva” (Mellor, 2016). I de perspektiv det gick mäta; avvänjning, storlek på utrymme och utomhusvistelse var det också en stor andel som levde över kraven i djurskyddslagstiftningen och då kan de kvala in i högsta kategorin som är ”ett gott liv”. Däremot har inga frågor om exempelvis foder, övervikt eller sjukdomar ställts så det går inte fastställa vilken kategori minigrisarna

faller in under, eftersom studien utfördes under en begränsad tid. Ur en etisk aspekt är det viktigt att se till att djurskyddslagstiftningen följs eftersom det är det samhället har satt som minimikrav för att djur ska ha en godtagbar välfärd (Djurskyddslagen 2019:1192). Som djurägare ska man se till att de djuren man har i sin ägo mår bra och har en god välfärd. Om minigrisarna som lever under lagstiftningskraven hamnar på "balanserat" eller "ett liv värt att undvika" är svårt att säga utan att ha gjort en intervju eller beteende studie på dessa minigrisar. Dessutom beror det på hur många och vilka punkter det brister. Minigrisens välfärd kanske inte påverkas negativt över att det saknas ett par centimeter på inomhusutrymmet om allt annat är bra i dennes liv. Om minigrisen däremot har ont i klövarna för att de är felväxta för att de inte har verkats kan detta ha en stor negativ påverkan på grisens välfärd. Olsson och Svendsen (2004) menar att klövskador är ett lidande för djuren som ska tas på allvar och att det rimmar illa med en god djurvälfärd.

4.2. Klövhälsa

Problem med klövhälsa såsom hältor, klövskador och infektioner är ett vanligt problem inom slaktgrisproduktionen (Engblom *et al.*, 2008; Jensen *et al.*, 2010). Hållningen mellan produktionsgrisar och minigrisar som sällskapsdjur skiljer sig åt, därför går det inte använda dessa studier rakt av. Minigrisar är inte så tunga, de lever oftast längre och jämförs enkätsvaren med studierna ovan går de på olika typer av golv. Svaren i enkätstudien tyder på att alla minigrisar får gå ut fritt i hägn större delen av året. I den kommersiella grisproduktionen går de flesta grisar inomhus, i huvudsak på betong, i hela sina liv (Olsson & Svendsen, 2004). Nästan 40 procent av hushållen svarade att minigrisen går på en halmbädd inomhus och 22 procent svarade att minigrisarna endast går utomhus. 14 procent svarade att minigrisarna gick på betonggolv. Dock har 98 procent av hushållen svarat att minigrisarna har tillgång till strömmaterial, så det går anta att delar av betonggolvet är täckt med strö. Övriga minigrisar gick på parkett-, plast- eller gummigolv eller en blandning av alla ovanstående.

Hos slaktsvinen är klövproblemen komplexa och har oftast inte bara en orsak. Newman *et al.* (2015) skriver att klövhälsan kan bero på bland annat genetik, sjukdomar, skötsel, dålig hygien, inhysning, kroppsvikt, dräktighet, skador eller överbelastning. Även om inhysningsformerna oftast skiljer sig för slaktsvin och minigrisar går det anta att några av orsakerna som Newman *et al.* (2015) skriver om även finns hos minigris. I enkätundersökningen svarade över 30 procent att de hade problem med klövarna på sin minigris. Varför så många har problem kan inte denna studie svara på men troligtvis har en andel av dessa minigrisar en negativ påverkad välfärd på grund av detta. Klövhälsan hos minigris väcker många frågor. Kan

avelsarbetet påverka? Och arbetar uppfödare med detta problem aktivt? En minigris ska leva ett långt liv till skillnad ifrån många slaktsvin och därför är det viktigt att deras klövar är friska ur ett hållbarhetsperspektiv. Ytterligare en fråga är hur minigrisägare lär sig verka klövar och om de får information om detta när de köper en minigris ifrån uppfödaren. Finns denna information tillgänglig eller är det något uppfödare i framtiden kan skicka med nya minigrisägare för att öka kunskapen om när och hur klövar ska verkas.

I de Facebook-grupperna där enkäten delades diskuteras klövhälsa och verkning av klövar frekvent. Det förstärker bilden som ficks i enkätsvaren att klövhälsa är ett problem inom minigrishållning. Minigrisen behöver antagligen tränas för att känna sig trygg i situationen när klövarna ska verkas. I en review artikel om träning av hundar av Ziv (2017) sågs att träning med positiv förstärkning oftast ger bäst resultat och stärker relationen mellan hund och människa. Att träna minigrisen genom positiv förstärkning inför verkningen kan möjligen förenkla situationen när klövarna ska inspekteras och verkas för både gris och människa.

4.3. Önskade beteenden

En tredjedel av hushållen hade upplevt någon typ av oönskat beteende hos sina minigrisar. Vanligast var aggression mot andra grisar, vilket låg på 20 procent. Inga uppföljningsfrågor ställdes så i vilket sammanhang aggressionen uppstod i är okänt. Aggression förekommer framför allt mellan individer som inte känner varandra i det vilda (Jensen, 1982) och bland produktionsgrisar när de blandas, hålls tätt och lever i karga miljöer (Fraser & Rushen, 1987) samt i samband med utfodring (Stolba & Wood-Gush, 1989). Att det förekommer aggressioner mellan minigrisar är därför inte oväntat, särskilt inte om det hänt när en ny individ kommit in i gruppen. Enkätsvaren pekar på att minigrisarna lever i berikade miljöer med tillgång till både inomhus- och utomhusyta så det borde bidra till att aggressiviteten blir lägre enligt Frasers och Ruschens slutsatser. För att klargöra varför och vid vilka situationer aggressioner mellan minigrisar sker skulle en etologisk studie på plats behöva göras. Om aggressionerna är kortvariga och sker vid introduktion behöver detta inte betyda att minigrisarna har ett välfärdsproblem. Jensen och Yngvesson (1998) såg att slagsmål var mycket vanligt då okända träffades men att slagsmålen tog slut relativt snabbt. Sker det vid andra situationer och är återkommande bör man som ägare fundera på vad man kan göra för att förbättra situationen. Jensen (1994) såg i sin studie att berikning innan ihopsättning av grisar inte hjälpte för att minska slagsmål. Däremot minskade slagsmåltiden ju yngre grisarna var, så om möjligt vid köp av minigrisar kan det vara en rekommendation att köpa två individer som redan vid ung ålder blivit vänner ifrån uppfödaren.

Det andra vanligaste problemet, enligt enkäten, är att minigrisen är orolig eller stressad, detta svarade 10 procent av hushållen. Inga uppföljningsfrågor ställdes efter denna fråga så det är oklart om minigrisarna är stressade och oroliga någon gång ibland eller större delen av dagen. Om det är det senare så bör det påverka välfärden negativt. En studie med mer fokuserade frågor om beteende kan vara bra för att få en djupare inblick om det är ett problem bland minigrisar.

Därefter kommer aggression mot människor varav 7 procent av hushållen upplevt detta mot män och främmande personer, 5 procent av hushållen har upplevt det mot kvinnor och 2 procent mot barn. Denna studies resultat skiljer sig mycket ifrån Tynes *et al.* (2007) amerikanska resultat om minigrisars aggression mot människor. Tynes *et al.* (2007) studie visade att 64 procent av minigrisarna hade visat någon form av aggression mot människor. Samma forskare såg att hushåll med ensamgrisar visade aggression mot människor i fler fall än hushåll med ett par eller en grupp med minigrisar. Detta kan vara en del av förklaringen till minigrisar i denna studie visade mindre aggressivitet. Huvuddelen av minigrisarna hade sällskap av minst en artfrände. Ytterligare förklaring kan vara att svensk lagstiftning reglerar att minigrisar måste kunna böka, ha berikning i form av strö, kunna gå ut och förbjuder nosring (L80). Enligt enkätsvaren följdes lagstiftningen i hög grad. Det antydde i den amerikanska studien att minigrisar ansågs vara ett bra sällskapsdjur, såsom hundar, och bodde ofta inne med familjerna. Om minigrisen bor inne, utan att få möjlighet att uttrycka sina naturliga beteenden, kan det vara en del av förklaringen till högre frustration och aggression mot människor.

De onormala beteendena som svans- och öronbitning och stereotypier såsom tuggande i luften, bukmassage och intensivt bökande som är förekommande i produktionsmiljö förekom inte alls eller i väldigt liten utsträckning enligt enkätsvaren. Troligtvis beror det på att inhysningsformerna skiljer sig åt för minigrisar och i grisproduktionen. Minigrisar lever i en mer berikad miljö, avvänjs i regel senare, har större ytor att röra sig på inomhus och har möjlighet att gå ut största delen av året.

För att undersöka om minigris är ett lämpligt sällskapsdjur skulle en jämförelse mellan andra sällskapsdjur kunna göras. För katter visade en studie från Danmark att ungefär 50 procent av katterna uppvisar någon typ av oönskade beteenden (Sandøe *et al.*, 2017) och vid en studie från Tyskland var siffran 55 procent (Heidenberger, 1997). I studierna hade klösbeteende (15–21 procent) och oro (15–16 procent) högst prevalens, medan aggression låg mellan 10–12 procent. För hundar är resultaten tvetydiga, olika studier har fått varierande resultat. Kobelt *et al.* (2003) gjorde en enkätstudie i Australien där resultaten pekade på att olika typer av upphetsning var det absolut vanligaste problemet och därefter olika typer av

oroliga beteenden medan aggressiva beteenden var ovanliga. Samtidigt skriver författarna att många andra studier har aggressiva beteenden legat i högst vid undersökningar. Även katt- och hundägare har oönskade beteenden hos sina husdjur, och den totala frekvensen var högre än hos minigris. Däremot är aggression högre hos minigris än i ovanstående studier vilket bör undersökas vidare.

4.4. Omplacering

Av hushållen var det nästan 40 procent som hade tagit emot minst en minigris i omplacering. Den omvända frågan om hur många som hade omplacerat var 5 procent. Enkäten riktade sig till de hushåll som hade minst en minigris i hushållet för tillfället och det kan vara en förklaring varför siffrorna skiljde sig så pass mycket. Enligt Tynes (2001) är köpare av minigris inte alltid så pålästa och har felaktiga förväntningar på minigrisarna när de köper dem. Detta kan vara en förklaring till varför så pass många omplacerar minigrisar.

I enkäten var frågan ställd om hemmen någonsin omplacerat eller tagit emot en omplacering, alltså inte på årsbasis. Siffran för hundar enligt Jordbruksverkets statistik över ägarbyten är 1,8 procent per år (Jordbruksverket, 2021). Statistiken kan inte jämföras eftersom frågorna är ställda på olika sätt, men kan ändå ge en indikation om att omplaceringsfrekvensen kan vara hög för minigrisen. För hund är de vanligaste anledningarna till omplacering oönskade beteende såsom aggressivitet mot andra hundar och människor (King *et al.*, 2012). Enligt fritextsvaren på enkäten var det vanligast att minigrisar togs över för att förra ägaren inte kunde ha dem kvar och på grund av vanvård. Första kategorin är svår att utläsa varför minigrisen omplacerats, det kan bero på allt ifrån oönskade beteenden till ändrade familjeförhållanden. Nästa två kategorier är båda inom oönskade beteenden överensstämmer med skälen varför man omplacerar hundar i hög grad (King *et al.*, 2012).

Utan en djupare undersökning om varför så pass många minigrisar omplaceras går det inte säga anledningen. Riktningen i svaren tyder på att det kan vara en kombination av oönskade beteenden och att förstagångsköpare inte är pålästa vilka behov en minigris har, hur stora de blir och hur gamla de kan bli.

4.5. Metoddiskussion

Enkätstudie valdes för att nå ut till så många hushåll som höll minigrisar som möjligt. På så sätt kunde en större mängd data samlas in på en kortare tid. Ett alternativ eller en kombination skulle kunna ha varit att göra intervjuer med en del

eller samtliga hushåll. På så vis hade följdfrågor, fördjupningsfrågor och kontrollfrågor kunnat ställas. Å andra sidan är intervjuer tidskrävande både i intervjumomentet och sammanställande. Det hade varit svårt att hinna med under tidsramen för detta arbete. En enkät är också relativt lätt att nå ut med och kan anonymiseras och därför tror jag att det är lättare att få personer att ställa upp på att svara på en enkät jämfört med en intervju.

Nackdelen med en enkät är att personer kan missförstå frågan och det var en andel som inte gjorde klart enkäten och då användes inte de svaren. Det kan också vara så att de hushåll som är mer engagerade i sin minigris är med i Facebook-grupperna där enkäten delades och därför svarar en viss typ av ägare i högre utsträckning. Ytterligare en eventuell felkälla är att enkäten vände sig till hushåll som ägde en minigris under tillfället, då kommer inte de hushåll som har sålt eller omplacerat minigrisar med i studien.

Vad gäller frågorna som ställdes i enkäten fungerade de flesta bra. Om studien hade gjorts om hade frågan om avvänjning formulerats på ett annat sätt för att få fler att svara på den. För frågan om ensamgrisar skulle det också varit bra att kunna ställa uppföljningsfrågor kring social kontakt med människor för att på så vis kunna uppskatta om hushållen följde lagstiftning eller inte. En fråga angående berikning har strukits då den blev ledande ställd.

Sammanvägt var metoden att använda en enkät för att samla in data samt att göra en litteraturstudie på ämnet ett bra metodval då en större mängd data kunde samlas in på en kort tid. I enkäten fanns också plats för hushållen att svara i fritextsvar vilket gjorde att svaren blev något mer djupgående.

4.5.1. Styrkor och svagheter i litteratur

Litteraturen hade både svagheter och styrkor. En av de få artiklar som behandlar minigrisar (Tynes, 2001) saknar metod-delen hur studien är gjord. Den saknar också referenser i inledningen. Författaren refererar senare i artikeln till artiklar som handlar om minigrisar, men dessa kunde inte hittas. Det finns alltså många svagheter i denna studie men den har använts då det inte funnit litteratur om minigrisar att välja ibland. Artikeln som behandlade minigrisars aggressivitet mot människor (Tynes *et al.*, 2007) var bättre, men även här saknades en del referenser till påståenden. Metod-delen var lätt att följa och svaren gällde 226 minigrisar, vilket är tillräckligt för att göra statistisk analys på. Dock saknades kategorin intakt (icke kastrerad) galt, vilket kan ha påverkat resultatet.

Studien som studerade vildsvin (Forcardi *et al.*, 2015) hade många styrkor. Dels tittade forskarna på vildsvin på 18 olika platser i två olika länder. Detta medförde

att de fick resultat från olika habitat och 1302 olika grupper av vildsvin. De använde kamera, vilket är tidskrävande men säkert på så sätt att forskarna kan gå tillbaka och titta på resultatet igen. Forskarna använde matstationer vilket var nödvändigt för att kunna film och göra studien, dock påverkar detta vildsvinens beteende eftersom det antagligen drar sig större och fler grupper till samma ställe vilket antagligen inte skulle hända i annat fall.

Detta gör att jag sammantaget kan vara relativt säker på all information om vildsvin och deras behov, men att det finns ett stort behov av välgjorda studier av både beteende och hälsa på minigrisar eftersom kunskapsluckorna här är omfattande.

4.5.2. Mer forskning

Eftersom det finns få studier gjorda om minigris finns det mycket forskning kvar att utföra. Bland annat gick denna studie inte in på foder och övervikt. Enligt fritextsvar var det vanligt med felutfodring till minigrisar vilket verkar ha lett till både övervikt och tristess. Det hade också varit intressant att titta närmare på i vilka situationer aggressivitet emot andra grisar och människor uppstår och hur detta kan undvikas.

I denna studie var det över 30 procent av hushållen som svarade att minigrisar hade problem med sina klövar. Detta är en hög siffra och klövproblem kan påverka minigrisens välfärd därför hade det varit nyttigt att göra en uppföljningsstudie för att utreda varför det har blivit så här och hur det går att förbygga. Ytterligare ämnen att studera är varför det omplaceras så mycket minigrisar. Beror det på kunskapsbrist? Passar de inte som husdjur? Eller beror det på något annat. Det hade också varit intressant att följa upp beteenden beroende på när minigrisarna blev avvanda och om beteenden skiljer sig beroende på om minigrisarna bor ensamma, i par eller i grupp.

Exempel på framtida frågeställningar är:

- Hur bör minigrisar utfodras för att främja deras välfärd?
- Hur påverkas minigrisar av att leva utan artfränder?
- Hur kan klövhälsan hos minigrisar förbättras?
- Varför omplaceras minigrisar i hög grad?
- I vilka situationer sker aggressioner mellan minigrisar och mellan minigrisar och människor?

5. Slutsats

Enligt enkätsvaren hölls det övervägande antalet av minigrisarna tillsammans med artfränder, de bodde i någon sorts stallbyggnad och ibland i villan tillsammans med hushållet. Alla minigrisar hade tillgång till utomhushägn. Hägnet hade de oftast tillgång till året runt.

De flesta hushållen följer gällande djurskyddslagstiftning. Det var två paragrafer som stack ut; sällskap och avvänjning. Dessa paragrafer är inte helt tydliga, därför blir det en tolkningsfråga som är upp till Länsstyrelsen att avgöra vad som är en godkänd djurhållning och inte. Vad gäller avvänjningen var det också en stor andel där hushållen inte visste när minigrisen hade avvants.

Minigrisar omlaceras i hög utsträckning. Varför det är så skulle behövas studeras mer. I denna studie tyder det på att det är en kombination av för låg kunskap om minigrisars behov, vanvård samt på grund av aggressivitet och destruktivitet hos minigrisarna. Många hushåll upplevde också att deras minigrisar hade problem med sin klövhälsa. Även här behövs fler studier för att kunna svara på varför det är så. Visad aggressivitet mellan grisar låg på 20 procent. Detta beteende skulle också behöva studeras mer för att utreda hur stort problemet är samt ta reda på varför och i vilka situationer det uppkommer.

6. Populärvetenskaplig sammanfattning

Minigrisar blev ett populärt husdjur på 1980-talet. Idag tror Svenska Minigrisföreningen att det finns mellan 5000–7000 minigrisar som hålls som sällskapsdjur i Sverige. Ingen tidigare forskning har hittats om minigris i Sverige. Däremot har ett par forskningsartiklar har hittats kopplat till beteenden och minigris gjorda i USA. Studiens syfte var att ta reda på hur minigrisar hålls i Sverige, om svensk djurskyddslagstiftning följs och vad minigrisägarna upplever för problem kopplat till beteende och klövhälsa hos minigrisarna. Minigrisar härstammar ifrån vildsvinet. Därför har framför allt litteratur om vildsvin och förrymda tamgrisar gått igenom för att ta reda på vilka beteenden som är viktiga för minigrisen. En enkät med frågor kopplat till djurskyddslagstiftning, oönskade beteenden samt omplacering skickades ut genom sociala medier till hushåll som ägde en eller flera minigrisar. Eftersom paragrafen om social kontakt med andra minigrisar kan tolkas olika undersöktes också domar och förelägganden från Länsstyrelsen för att se vart de stod i frågan.

De flesta minigrisarna levde i par eller grupp. Ungefär 10 procent av minigrisarna levde som ensamgrisar. Alla minigrisar fick tillgång till utomhusvistelse i någon slags inhägnad under sommarmånaderna och övervägande andel av minigrisarna fick gå ut året om. Vanligast var att minigrisarna bodde i någon kombination av stallbyggnad eller en inhägnad utomhusyta med ligghall. I snitt var minigrisarna i studien drygt två år gamla och varje hushåll hade i snitt 2,8 minigrisar.

Överlag efterföljs djurskyddslagstiftningen enligt enkätsvaren. Två av frågorna stack ut varav den ena är om minigrisen har sällskap av annan minigris eller ej. Det var 13,5 procent av hushållen som höll sin minigris utan fysiskt sällskap av annan minigris. Detta kan vara okej om minigrisen får tillräckligt med mänsklig kontakt. Mer uppföljningsfrågor skulle behövas för att bedöma detta. Den andra frågan som stack ut berör när kultingen tas från suggan, avvänjningen. Det är ett allmänt råd i lagstiftningen att detta görs efter 10 veckor. Hushållen svarade att 12 procent avvandades tidigare än 10 veckor och att de inte visste när 38 procent av minigrisarna avvandades. Tidigare forskning har visat att tidigt avvanda grisar oftare visar upp onaturliga beteenden och stereotyper.

De vanligaste önskade beteendena som minigrisägararna upplevde var aggression mot en annan gris. Etologiska observationer behöver utföras för att utreda i vilka situationer dessa aggressioner uppstår. Tidigare forskning visar att aggressioner är vanligt bland produktionsgrisar, särskilt när de blandas i nya grupper och hos vildsvin kan de vara aggressiva mot främmande individer. Från svaren i enkäten framkom även att över 30 procent av hushållen upplevde problem med klövhälsa. Här skulle det behövas mer forskning för att utreda varför det är på detta vis. En sista fråga ställdes om hur vanligt det är med omplacering av minigris. Nästan 40 procent av hushållen svarade att de tagit hand om minst en omplacerad minigris. Att flytta runt till nya miljöer, lära känna nya individer och rutiner är troligtvis stressande för minigrisen och påverkar dess välfärd. Mer forskning skulle behövas även här för att få tydligare svar på varför så passa många minigrisar omplaceras.

Referenser

Agria. 2017. <https://www.agria.se/katt/artiklar/om-katt/katten---popularaste-sallskapsjuret-i-sverige/> (använd 2021-05-22)

Algers, B. 1989. Vocal and tactile communication during suckling in pigs, Rapport - Institutionen for Husdjurshygien, Sveriges Lantbruksuniversitet. Sveriges Lantbruksuniversitet, Veterinarmedicinska, Skara, Sweden.

Amalraj, A., Matthijs, A., Schoos, A., Neiryck, W., De Coensel, E., Bernaerd, E., Van Soom, A. och Maes, D. 2018. Health and management of hobby pigs: a review. *Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift*. 87

Boe, K. 1993. The Effect of Age at Weaning and Post-Weaning Environment on the Behavior of Pigs. *Acta Agriculturae Scandinavica, Section A — Animal Science*. 43(3), 173–180

Brambell Committee (1965). Report of the technical committee to enquire into the welfare of animals kept under intensive livestock husbandry systems. Command report 2836. Her Majesty's Stationery Office, London.

Djurskyddslagen (2018:1192)

Ehrenkrona, W. 2020. Do growing pigs build sleeping nests? – A behavioural study in domestic pigs and European wild boar. Master's thesis. Department of Animal Environment and Health. Sveriges Lantbruksuniversitet, Skara.

Engblom, L., Lundeheim, N., Dalin, A.M. och Andersson, K. 2008. Sow removal in Swedish commercial herds. *Livestock Science*. 106, 76–86

Fraser, D. och Rushen, J. 1987. Aggressive behaviour. *Veterinary Clinics of North America*. 3, 285–305

Focardi, S., Morimando, F., Capriotti, S., Ahmed, A. och Genov, P. 2015. Cooperation improves the access of wild boars (*Sus scrofa*) to food sources. *Behavioural Processes*. 121, 80–86

Green, T.C. och Mellor, D.J. 2011. Extending ideas about animal welfare assessment to include 'quality of life' and related concepts, *New Zealand Veterinary Journal*. 59(6), 263–271

Groenen, M. 2016. A decade of pig genome sequencing: A window on pig domestication and evolution. *Genetics Selection Evolution*. 48

Gustafsson, M., Jensen, P., de Jonge, F.H., Illmann, G. och Spinka, M. 1999. Maternal behaviour of domestic sows and crosses between domestic sows and wild boar. *Applied Animal Behaviour Science*. 65(1), 29–42

Hall, C., Randle, H., Pearson, G., Preshaw, L. och Waran, N. 2018. Assessing equine emotional state, *Applied Animal Behaviour Science*. 205, 183–193

Heidenberger, E. (1997). Housing conditions and behavioural problems of indoor cats as assessed by their owners. *Applied Animal Behaviour Science*. 52(3), 345–364

Jensen, P. 1982. An analysis of agonistic interaction patterns in group housed dry sows aggression regulation through an "avoidance order". *Applied Animal Ethology*. 9, 47–61

Jensen, P. 1993. *Djurens beteende och orsakerna till det*. LT's förlag. Falköping.

Jensen, P. och Recén, B. 1989. When to wean-Observations from free-ranging domestic pigs. *Applied Animal Behaviour Science*. 23(1–2), 49–60

Jensen, P. och Toates, F. 1993. Who needs "behavioural needs"? Motivational aspects of the needs of animals. *Applied Animal Behaviour Science*. 37, 161–181

Jensen, T.B., Bonde, M.K., Kongsted, A.G., Toft, N. och Sorensen, J.T. 2010. The interrelationships between clinical signs and their effect on involuntary culling among pregnant sows in group-housing systems. *Animal*. 4, 1922–1928

Jensen, P. och Yngvesson, J. 1998. Aggression between unacquainted pigs—sequential assessment and effects of familiarity and weight. *Applied Animal Behaviour Science*. 58(1–2), 49–61

Jordbruksverket. 2021. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-djur/hundregistret/statistik-ur-hundregistret> (använd 2021-04-30)

Keeling, L. och Jensen, P. 2017. Abnormal behaviour, stress and welfare. I: *The Ethology of Domestic Animals – An introductory* (red. P. Jensen), CAB International

King, T., Martston, L.C. och Bennet, B.C. 2012. Breeding dogs for beauty and behaviour: why scientists need to do more to develop valid and reliable behavior assessments for dogs kept as companions. *Applied Animal Behaviour Science*. 137, 1–12

Kobelt, A.J., Hemsworth, P.H., Barnett, J.L. och Coleman, G.J. 2003. A survey of dog ownership in suburban Australia—conditions and behaviour problems. *Applied Animal Behaviour Science*. 82(2), 137–148

Latham, N. och Mason, G. 2010. Frustration and perseveration in stereotypic captive animals: Is a taste of enrichment worse than none at all? *Behavioural Brain Research*. 211, 479–485

Li, Y. och Gonyou, H.W. 2002. Analysis of belly nosing and associated behaviour among pigs weaned at 12–14 days of age. *Applied Animal Behaviour Science*. 77(4), 285–294

Marcet-Rius, M., Pageat, P., Bienboire-Frosini, C., Teruel, E., Monneret, J.L. och Cozzi, A. 2020 The provision of toys to pigs can improve the human-animal relationship. *Porcine Health Management*. 6, 29

Marshall, E.S., Carpenter, T.E och Thurmond, M.C. 2007. Results of a survey of owners of miniature swine to characterize husbandry practices affecting risks of foreign animal disease. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 230(5), 702–707

Mason, G. 1991. Stereotypies - A Critical Review. *Animal Behaviour*. 41, 1015–1037

Mason G., Clubb R., Latham N. och Vickery S. 2007. Why and how should we use environmental enrichment to tackle stereotypic behavior? *Applied Animal Science*. 102, 163–188

Mayer J.J., Martin F.D. och Lehr Brisbin Jr I. 2002. Characteristics of wild pig farrowing nests and beds in the upper Coastal Plains of South Carolina. *Applied Animal Behaviour Science*. 78, 1 – 17

Mellor, D.J. 2016. Updating Animal Welfare Thinking: Moving beyond the “Five Freedoms” towards “A Life Worth Living”. *Animals*. 6, 21

Newman, S.J., Rohrbach, B.W., Wilson, M.E., Torrison, J. och Van Amstel, S. 2015. Characterization of histopathologic lesions among pigs with overgrown claws. *Journal of Swine Health and Production*. 23(2), 91–96

O’Connell, N.E.O. och Beattie, V.E. 1999. Influence of environmental enrichment on aggressive behaviour and dominance relationships in growing pigs. *Animal Welfare*. 8, 269–279

Olsson, A-C. och Svendsen, J. 2004. Olika halmmängder till dräktiga suggor och effekter på klövhälsa, välfärd och boxfunktion. Alnarp: Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för jordbrukets biosystem och teknologi

Podgórski, T., Lusseau, D., Scandura, M., Sönnischsen, L. och Jędrzejewska, B. 2014. Long-Lasting, Kin-Directed Female Interactions in a Spatially Structured Wild Boar Social Network. *Plos One*. e99875

Sandøe, P., Nørspang, A., Forkman, B., Bjørnvad, C., Kondrup, S. och Lund, T. 2017. The burden of domestication: a representative study of welfare in privately owned cats in Denmark. *Animal Welfare*. 26(1), 1–10

Scott, E.M., Nolan, A.M., Reid, J. och Wiseman-Orr, M.L. 2007. Can we really measure animal quality of life? Methodologies for measuring quality of life in people and other animals. *Animal Welfare*. 16, 17–24

Spinka, M. 2017. Behaviour of Pigs. I: The Ethology of Domestic Animals: An Introductory Text. (red. P. Jensen) CAB International.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:15) om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby; saknr L80

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:20) om grishållning inom lantbruket m.m.; saknr L106

Stolba, A. och Wood Gush, D.G.M. 1989. The behaviour of pigs in semi-natural environment. *Animal production: journal of the British Society of Animal Production*. 48(2), 419–425

Straw, B. och Bartlett, P. 2001. Flank or belly nosing in weaned pigs. *Journal of swine health and production*. 9(1), 19–24

Studnitz, M., Jensen, M. B. och Pedersen. L. J. 2007. Why do pigs root and in what will they root?: A review on the exploratory behaviour of pigs in relation to environmental enrichment. *Applied Animal Behaviour Science*. 107, 183–197

Tynes, V.V. 2001. Behavior of Miniature Pet Pigs. *Veterinary Clinics of North America: Exotic Animal Practice*. 4(3), 713–734

Tynes, V.V., Hart, B.L. och Bain, M.J. 2007. Human-directed aggression in miniature pet pigs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 230(3), 385–389

Wallgren, T., Larsen, A., Lundeheim, N., Westin, R. och Gunnarsson, S. 2018. Implication and impact of straw provision on behaviour, lesions and pen hygiene on commercial farms rearing undocked pigs. *Applied Animal Behaviour Science*. 210, 26–37

Wischner D., Kemper N. och Krieter J. 2009. Nest-building behaviour in sows and consequences for pig husbandry. *Livestock Science*. 124, 1 – 8

Ziv, G. 2017. The effects of using aversive training methods in dogs – a reveiw. *Journal of Veterinary Behaviour*. 19, 50-60

Bilaga 1

1. Kön, antal och kastrering
Hur många minigrisar har du just nu och vilket kön har dem?
Antal suggor/gyltor
Hur många av suggorna/gyltorna är kastrerade?
Antal galtar
Hur många av galtarna är kastrerade?
2. Kastrering
Har du kastrerat någon minigris på grund av oönskat beteende?
Ja, pga problem vid brunst
Ja, en sugga pga aggressivt beteende
Ja, en galt pga aggressivt beteende
Nej
Ja, pga av annan anledning
3. Ålder
Hur gamla är din minigris/dina minigrisar?
4. Socialt
Hur länge fick dina minigrisar gå tillsammans med sin mamma?
Mindre än 3 veckor
3-4 veckor
5-6 veckor
7-8 veckor
9-10 veckor
Längre än 11 veckor
Vet ej
5. Socialt
Har din minigris/dina minigrisar sällskap av en annan gris?
Ja, genom fysisk kontakt (Går tillsammans)

Inget fysiskt sällskap, men de kan se, lukta och höra andra grisar (exempelvis genom ett staket)
Nej
6. Klövvård
Inspekterar du din minigris/dina minigrisars klövar regelbundet och verkar vid behov?
Ja
Nej
7. Klövvård
Har du problem med någon minigris klövar?
Ja
Nej
8. Utrymme
Hur bor din minigris/dina minigrisar?
I Lägenhet
I villa
I stallbyggnad
Utomhus med tillgång till ligghall
Annat
9. Golv
Vilket typ av golv går din minigris/dina minigrisar på inomhus?
Parkettgolv
Plastmatta
Betonggolv
Halmbädd
På mattor
Vistas endast utomhus
Spaltgolv
Annat
10. Utrymme
Hur stort inomhusutrymme har din minigris/dina minigrisar? (per minigris)
Mindre än 3 kvadratmeter
3-6 kvadratmeter
6-9 kvadratmeter
Större än 9 kvadratmeter
11. Berikning

Har din minigris/dina minigrisar tillgång till halm/strö/torv/hö eller liknande material?
Berikning
Ja
Nej
12. Berikning
Berikar du din minigris/dina minigrisars miljö med exempelvis olika typer av aktiviteter?
Leksaker
Klickerträning
Foderberikning ex) grisen från leta efter mat
Annat
13. Avel
Om du bedriver avel; har suggan möjlighet att bygga bo innan grisning?
Ja
Nej
Bedriver ej avel
14. Utomhusvistelse
Har din minigris/dina minigrisar tillgång till utomhusvistelse?
Utomhusvistelse
Ja, under sommaren
Ja, året runt
Nej
15. Utomhusvistelse
Vilken typ av utomhusvistelse får din minigris/dina minigrisar?
Fritt i hägn
I koppel
Annat
16. Berikning
Har din minigris/dina minigrisar tillgång till att böka?
Ja
Nej
17. Problembeteende/Oönskat beteende
Har du upplevt några problembeteende hos din minigris/dina minigrisar?
Svansbitning
Öronbitning
Tuggar i luften

Biter sönder inredning
Aggression mot andra grisar
Aggression mot män
Aggression mot kvinnor
Aggression mot barn
Aggression mot främmande människor
Aggression mot andra djur
Ej rumsren
Orolig/stressad
Högljudd
Bukmassage (Kulting)
Intensivt bökande på inredning
Intensivt bökande på människa
Intensivt bökande på annan gris
Nej
Annat
18. Omplacering
Har du tagit emot eller omplacerat någon minigris?
Ja, jag har omplacerat
Nej, jag har inte omplacerat
Ja, jag har tagit emot en eller flera omplaceringar
Nej, jag har inte tagit emot några omplaceringar

Bilaga 2

	15 KAP.SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR HÅLLANDE AV MINIGRIS
1§	Minigrisar ska hållas i par eller grupp. Detta gäller inte om deras behov av sällskap tillgodoses genom tillräcklig kontakt med människor. Tidpunkten för, och tillvägagångssättet vid, sammanförandet av djur till par eller grupp ska väljas med hänsyn till djurens ålder och kön samt andra omständigheter, så att risken för osämja minimeras.
2§	Minigriskultingar ska hållas tillsammans med modern, eller en likvärdig ersättare för henne, så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad
	Allmänna råd till 15 kap. 2 § Minigriskultingar bör avvänjas vid tidigast 10 veckors ålder och ska då ha vant sig vid tillskottsfoder.
3§	En minigris får inte vara försedd med nosring eller andra anordningar som hindrar den från att böka.
4§	Minigrisarnas klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.
5§	Ett utrymme där minigrisar vistas ska vara så konstruerat att minigrisarna har möjlighet att utnyttja olika delar av utrymmet till att ligga, äta och gödsla.
6§	Ett utrymme där minigrisar vistas ska ha golv med halkfri yta
7§	Minigrisar ska minst ha de utrymmen som framgår av bilaga 1:11.
8§	Det ska finnas ett särskilt utrymme där minigrisar som behöver särskild vård kan tas om hand
9§	Minigrisar ska hållas i en för sysselsättning berikad miljö med möjlighet att utföra naturliga beteenden såsom att böka. Minigrisar ska ha tillgång till halm, hö, torv eller motsvarande material av god kvalitet.
10§	Minigrisar ska ha tillgång till en plats där de kan uppnå termisk komfort
11§	Avelshonor ska ha möjlighet att bygga bo innan grisningen. Där en avelshona med kull hålls, ska det fram till avvänjningen, finnas en avskild liggplats för smågrisarna som suggan inte har tillgång till.
12§	Minigrisar ska sommartid ges möjlighet att dagligen vistas utomhus i därför avsett utrymme eller på annat sätt. Vid vistelse utomhus i därför avsett utrymme, ska detta utrymme vara utformat så att det samtidigt innehåller torra områden, blöta områden som ger möjlighet till gytjebad vid stark värme och områden som ger möjlighet för djuren att böka.
13§	Om flera minigrisar hålls tillsammans ska alla, utan att hindras av varandra, kunna äta samtidigt.
14§	Om en minigris hålls utomhus eller i ett uppvärmt utrymme och temperaturen understiger 0°C ska den ges uppvärmt dricksvatten vid minst två tillfällen per dygn

